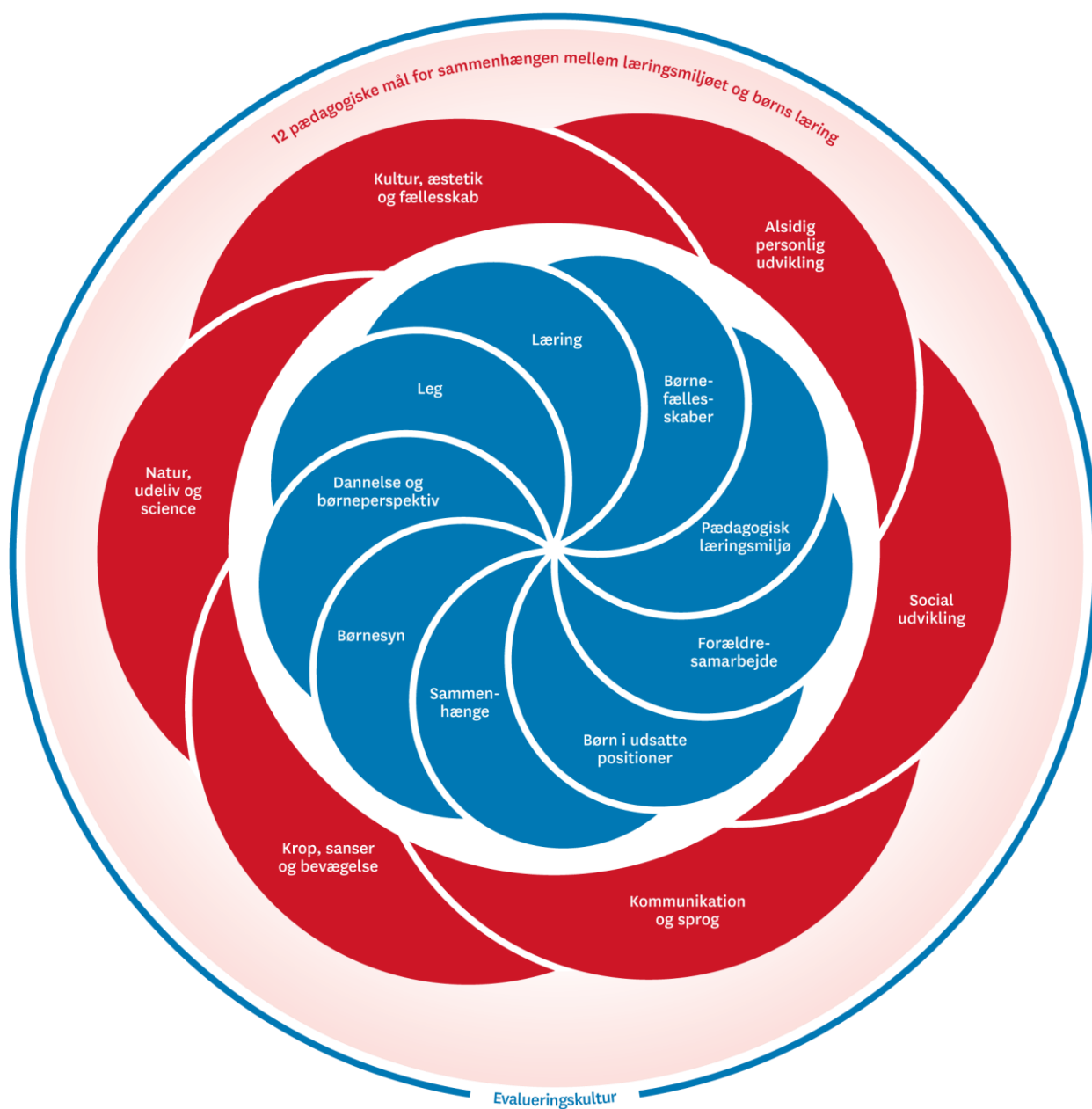

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Svanen 2020

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

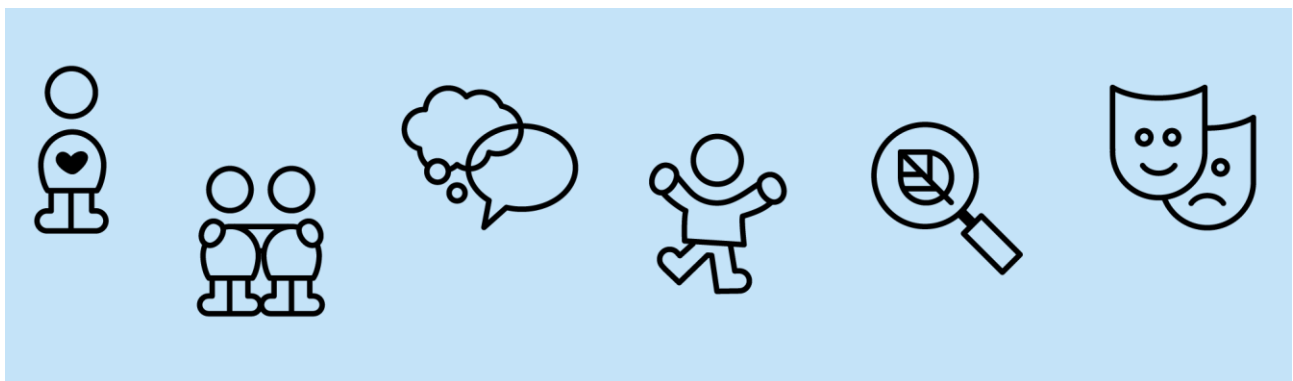

Hvem er vi?

Børnehuset Svanen ligger i Gadstrup, en lille by syd for Roskilde. Vi er en mindre integreret institution med 1 vuggestuegruppe og 2 børnehavegrupper. Huset er centralt beliggende mellem den lokale skole og byens sportshal hvilket giver os rig mulighed for at bruge deres faciliteter aktivt i hverdagen.

I Svanen er vi som det faste personale, 6 pædagoger, 1 pædagogiske assistenter, 2 medhjælper og en køkken dame. Derudover har vi periodevis studerende fra henholdsvis pædagog uddannelsen og den pædagogiske assistent uddannelsen.

I vores hus anerkendes børn som unikke personer med hver deres forudsætninger. Vores pædagogik tager udgangspunkt i et børneperspektiv hvor vi vægter nære, trygge og tillids skabende relationer til både børn og forældre. Vi vægter nærvær, tryghed og omsorg som udgangspunktet for barnets udvikling, trivsel, læring og dannelse. Det er det pædagogiske personales ansvar at organisere og rammesætte læringsmiljøer der kan tilgodese dette.

Pædagogisk grundlag

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Frokost situationen:

I frokostsituationen sidder børnene opdelt i mindre grupper sammen med en voksen. Her er den lille børnegruppe i centrum og fokus er på det nære og trygge læringsmiljø omkring bordet. Det er den voksnes ansvar at skabe en ramme der er udviklende for både børnegruppen og det enkelte barn uanset dets forudsætninger. Børnene stimuleres til at være aktivt deltagende og barnets bidrag ses som væsentligt for dets læring, trivsel, udvikling og dannelse. Under frokosten er fokus på processen og ikke ”produktet”, altså hvilke kompetencer barnet tilegner sig under frokosten i processen.

Gruppedag:

I Svanen arbejdes der med aldersopdelte grupper to gange om ugen. Den voksne er rammesættende for aktiviteterne karakter ud fra et børneperspektiv og det er den voksnes ansvar at sikre deltagelses muligheder for alle børn uanset barnets forudsætninger eller udviklingsniveau. Aktiviteterne tager udgangspunkt i børnegruppens sammensætning samt den aktuelle børnegrupper behov. Aktiviteterne er alsidige og børnene har medindflydelse på processen.

Legeplads:

På legepladsen er det som primært børnenes egen frie leg der er dominerende. Her har vi som pædagogisk personale skabt forskellige læringsmiljøer i form af områder hvor der leges med vores udendørs aktivitetskasser, legehuse, sandkasser, tippier, cykler, vandbane osv. Vores udendørsmiljø og børnenes leg er med til at fremme børnenes fantasi, nysgerrighed og børnegruppens sociale kompetencer. Det pædagogiske personale stimulerer til nysgerrighed og opmuntrer til leg i forskellige sammenhæng. På legepladsen har vi høns og små nyttehaver som børnene inddrages i at passe og pleje året rundt.

Pædagogisk læringsmiljø

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Legepladsen:

Tiden på legepladsen efter frokosten er organiseret så den tilgodeser børnenes egen spontane og frie leg. Her er et alsidigt miljø hvor børnene har mulighed for at lege alene og sammen i større eller mindre grupper. Der er plads og mulighed for vild fysisk udfoldelse samt ro og fordybelse.

På legepladsen har vi bl.a. fem aktivitetskasser som indeholder følgende: Dinosaureer, Tusser og tegnepapir, Bøger og tæppe, Gryder, pletter og pander samt en kasse med Lego Duplo. Kasserne

bliver sat frem af det pædagogiske personale på udvalgte steder der tilgodeser brugen af kassens indhold.

Gruppedag:

Vi organiserer to dage om ugen hvor der arbejdes i aldersopdelte grupper. Her arbejdes med pædagogiske tilrettelagte aktiviteter hvor der tager udgangspunkt i børnegruppens sammensætning og deres aktuelle behov. Aktiviteterne planlægges ud fra et børneperspektiv hvor arbejdet med barnets spor vægtes højt.

Modtagelse af børn om morgenen i fællesrummet:

Ved modtagelse af børn om morgenen i fællesrummet vægter vi genkendelighed i rutinen. Dette gør vi for at skabe tryghed og forudsigelighed hos det enkelte barn og des forældre. Der er fokus på det tætte samspil mellem børn og voksne. Vi som personale er opmærksomme på at opretholde en kultur hvor vi hilser på både børn og forældre og siger god morgen til hinanden.

Børnene opfordres til at være aktivt deltagende ved morgenmaden. Morgenmaden, dækning af bordet og oprydningen derefter giver barnet et utal af muligheder for aktiv deltagelse uanset dets forudsætninger.

Samarbejde med forældre om børns læring

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Legegruppe arrangement:

Savnen har et årligt arrangement for legegruppen som er børnehavens yngste børnegruppe. Arrangementet er for forældre, børn og deres søskende. Baggrunden for tiltaget er at vi som personale får sået det første frø for forældre samarbejdet, både os imellem, men også mellem forældrene på tværs af de to stuer. Ved arrangementet deltager lederen, en pædagog og en pædagogisk assistent.

Ved arrangementet holdes et oplæg om hvordan og hvorfor vi arbejder med at inkludere og sikre alle børn deltagelses muligheder i fællesskabet. Endvidere informeres om hvordan de som forældre kan støtte op om vores inkluderende arbejde ved fx at lave legeaftaler i hjemmet og hvad dette gør for både det enkelte barn og børnegruppens trivsel og læring.

Samtaler:

Det pædagogiske personale er meget opmærksomt på det enkelte barns og børnegruppens trivsel og læring. Vi tilstræber en kort snak hver dag om det enkelte barns trivsel og læring. Dette foregår som oftest i garderoben ved aflevering eller ved afhentning af barnet.

Endvidere afholdes en årlig samtale ud fra dialog redskabet: Hjernen og Hjertet. Derudover tilbyder, eller indkalder vi til samtale ved behov.

Vi er bevidste om at forældre og børn er forskellige, derfor differentieres forældre samarbejdet.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Svanen er et særligt fokus på at den voksne prioriterer interaktionen til barnet i en udsat position. Vi tilrettelægger et læringsmiljø der tilgodeser barnet deltagelses muligheder, fx ved at sammensætte en mindre børnegruppe hvor der laves målrettet aktiviteter alt efter barnets udviklingsniveau og behov. Et barn i en udsat position mødes altid med positive forventninger på lige fod med alle andre børn. Vi arbejder med tidlig indsats, tværprofessionelt samarbejde (PPR) og et tæt forældresamarbejde.

De pædagogiske rutiner

I vores pædagogiske rutiner er der rig mulighed for at skabe et aktivt deltagelses rum for barnet i en udsat position. Her har barnet mulighed for at øve sig, blive udfordret og opleve følelsen af mestring på dets aktuelle udviklingsniveau.

I Svanen skaber vi et læringsmiljø omkring frokosten der giver mulighed for at øve sig på bl.a. følgende: sproget, at tage initiativ, at skabe relationer, udvikle finmotorikken, udvikle grovmotorikken, stimulere den matematiske sans, øve balancen, turtagning mm. Vi spiser i mindre grupper med en primær voksen tilknyttet hver gruppe/bord. Fokus er på at skabe et trygt og nært læringsmiljø omkring bordet med udviklingsbetingelser der tilgodeser alle børn uanset dets forudsætninger.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Svanen er barnet det sidste år af børnehaven del af en storegruppe. Vores pædagogiske læringsmiljø for storegruppen tager udgangspunkt i at børnene skal styrkes i deres sociale kompetencer. Dette for at barnet skal opnå positive erfaringer med at deltage i dagtilbuddets sociale fællesskab. Disse erfaringer skal de bruge og trække på når de starter i skolen hvor alt er nyt.

Eksempler på pædagogiske tiltag for storgruppen

Storgruppens forældre indkaldes til forældremøde i efteråret inden skolestart hvor der informeres om hvad det indebærer at være barn i storgruppen og hvordan de som forældre kan støtte op om barnets udvikling og læring indtil skolestart. Fx ved at invitere nye kammerater med hjem. Øget krav til barnets selvhjulpenhed, herunder toiletbesøg, små pligter i hjemmet, højtlesning, kan cykle på en cykel med pedaler uden støttehjul og meget mere.

Efter jul opstartes heltetræning som er en ugentlig formiddag i sportshallen hvor der arbejdes med vedholdenhed, mod, selvregulering, impulskontrol og koncentration gennem en legende tilgang.

I foråret arbejdes med emnet: Mig og min krop, et overgangsprojekt der kører på tværs af dagtilbud og skole hvor barnet får begyndende erfaring med at lave små ”opgaver” i en mappe.

Tillige bliver de bekendte med deres egen og kammeraternes udvikling fra nyfødte til skoleparat barn.

Der arrangeres i foråret en tur til Boserup skov hvor børnene får mulighed for at møde storgruppebørnene fra de andre daginstitutioner i byen. Dette tiltag er baseret på at børnene skal lære hinanden at kende inden start i SFO`en. På turen bliver børnene opdelt i grupper og laver forskellige aktiviteter sammen.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi bruger ofte vores lokalområde. Eksempler her på: Vi går ture til de forskellige legepladser. Bruger mosen. Besøger kirken. Bruger biblioteket og de tilbud de har i form af at se teater, fortællinger og højt læsning. Vi får ugentligt besøg af en besøgsven, en ældre borger af lokalsamfundet. Vi besøger skolen og bruger deres faciliteter. Vi bruger sportshallen og de tilhørende udendørsbaner.

Læringsmiljøet ved biblioteksbesøg

Læringsmiljøet på biblioteket giver børnene mulighed for at stifte bekendtskab med forskelligt og varieret litteratur. De får oplevelsen af at være på besøg og skal indordne sig under gældende normer og regler for hvordan man agere i det offentlige rum.

Læringsmiljøets tilrettelæggelse ved besøg af besøgsven

Ved besøg af husets besøgsven har det pædagogiske personale på forhånd udvalgt en lille børnegruppe som får den særlige oplevelse af at tilbringe formiddagen i fordybelse med fx højt læsning, modellervoks, klipning af julepynt, lægge pusle spil, spille spil, lege osv. Børnegruppen er sammensat på baggrund af relationer og alder. Aktivisternes karakter varierer alt efter børnegruppens udviklingsniveau og behov. Aktiviteterne tilrettelægges i samarbejde med besøgsvennen og det pædagogiske personale.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det fysiske børnemiljø

Svanen er et hus der er mobilt indrettet, hvilket giver mulighed for hurtigt at indrette læringsmiljøer tilpasset børnenes aktuelle behov. Dette tilgodeser fx muligheden for plads til fysisk udfoldelse eller opdeling af mindre rum til stille aktiviteter. Til hver stue er et tilstødende lille lokale som bruges til leg og planlagte aktiviteter. Hver stue og fællesrummet er indrettet med både mobile og faste akustik paneler der sænke støjniveauet. Alle borde i huset har støjreducerende linelium på bordpladen og der er monteret filt under stolene. Husets ”møbler” herunder stole, borde, garderober, reoler og toiletter er indrettet så det tilgodeser børnenes selvhjulpenhed.

Det psykiske børnemiljø

I Svanen er det det pædagogiske personale der går forrest som tydelige retningsvisende voksne, både hvad angår måden vi taler på til hinanden samt hvordan vi omgås hinanden. Vi accepterer ikke grove drillerier og eller mobning, derfor arbejdes der i perioder forbyggende med dette gennem bl.a. "fri for moberi". Vi bruger bl.a. vores rutinepædagogik som redskab til at arbejde med genkendelighed og forudsigelighed for børnegruppen.

Personalet i Svanen vægter et nært og trygt samspil til hvert barn og alle børn værdsættes for deres forskellighed og deres unikke jeg. I Svanen skal tonen og accepten både mellem børn og de voksne være præget af respekt, tolerance og anerkendelse.

Det æstetiske børnemiljø

Det æstetiske børnemiljø i Svanen er primært båret af børnenes egen virksomhed. Vi lægger vægt på at æstetikken virker stimulerende og inspirerer børnenes fantasi og leg. Vi har indrettet institutionen så der er tydelige afgrænsede legezoner både inde og ude.

De seks læreplanstemaer

Indledning til arbejdet med de seks læreplanstemaer:

I Svanens mange forskellige fleksible læringsmiljøer er alle seks læreplanens temaer sat i spil på samme tid, og vores pædagogiske arbejde er tilrettelagt ud fra det pædagogiske grundlag. I nogle aktiviteter vil enkelte dele af læreplanstemaerne være mere dominerende end andre. Fx en idræts aktivitet, her vil krop, sanser og bevægelse være det centrale omdrejningspunkt. De resterende læreplanstemaer vil stadig være til stede i aktiviteten, men i mindre grad. Med denne tilgang ønsker vi at understøtte barnet i hele dets udvikling, trivsel, læring og dannelse gennem en inkluderende dagligdag præget af rutiner, voksen initieret aktiviteter og børnenes egne spontane lege. Vores pædagogiske læringsmiljøer og indsatser differencers således at der skabes deltagelses muligheder for alle børn, også børn i udsatte positioner.

Alsidig personlig udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Retningsgivende refleksioner:

Svanen understøtter børnenes alsidige personlige udvikling bl.a. gennem fleksible tilrettelagt læringsmiljøer med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag. Her tages der individuelle hensyn og der skabes deltagelses mulighed for alle børn, uanset dets udviklingsniveau. Vores dag veksler mellem voksen initieret aktiviteter, rutiner, (herunder bl.a. frokost, garderobe og toiletbesøg) og børnenes egne lege.

1, Eksempel på voksen initieret aktivitet:

Gennem voksen initieret aktiviteter er den voksne ansvarlig for at planlægge og justere aktiviteten efter børnegruppens udviklings niveau og ud fra et børneperspektiv. Ved voksen initieret aktiviteter organiserer vi børnene i mindre grupper. Gruppe sammensætningen sker både på tværs af alder og køn men også i årgangsgrupper. Med årgangsgrupperne søger vi at styrke relationerne blandt de børn der skal følges ad i skole. I grupperne sørger den voksne for at se på, og vurdere hvert enkelt barn for at sikre dets deltagelses muligheder. Gennem deltagelses muligheder sikre vi

at barnet får mulighed for at udfordre sig selv og hinanden på kendte og nye måder, hvilket giver tillid til egne potentialer og øger barnets gåpåmod.

2, eksempel på børnenes egne lege:

Gennem børnenes egen frie leg gives barnet mulighed for selv at søge lege, og kammerater ud fra egen interessefelt og udviklings zone. Den voksne tilbyder deltagelses muligheder bl.a. gennem forskelligt legetøj og rekvisitter. Det pædagogiske personale støtter børnene i at udforske og afprøve forskellige positioner i de aktiviteter og relationer de indgår i. Børnene hjælpes og opmuntres til vedholdenhed hvis de møder modstand fx i form af konflikter. I konfliktsituationer støttes børnene i at udtrykke deres følelser og håndtere konflikten hensigtsmæssigt.

Social udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Retningsgivende refleksioner:

I Svanen spiller det pædagogiske personale en stor rolle i forhold til at sikre alle børn et tilhørs forhold i det sociale fællesskab. For at sikre børnene dette tilhørs forhold er vi bevidste om hvilke lærings rum vi som voksne befinder os i, om vi er bagved, ved siden af eller foran barnet. Dette er en opmærksomhed vi har så alle børn får skabt en adgang til lege fællesskabet. Gennem legen, relationer og venskaber får barnet mulighed for at tilegne sig social læring. Børnene får en forståelse for andre, samt det, at kunne agere i hinandens interesse. Herunder ses forældrene også som centrale i forhold til at kunne understøtte barnets sociale udvikling.

Relationerne mellem voksne og børn i Svanen er præget af en tæt kontakt, ligeværd, forståelse og indlevelse og hvor børnenes forskellighed ses som et væsentligt bidrag til fællesskabet. Dette læringsmiljø understøtter bl.a. børnenes mulighed for at udvikle selvstændighed og opnå medbestemmelse.

1, Eksempel fra legegruppen:

Legegruppen er Svanens yngste børnehave gruppe. To gange om ugen afholdes der gruppe dag. Her mødes alle de 3- årige på tværs af stuerne to timer om formiddagen. Vi starter med ca. en halv times voksen initieret aktivitet som er afstemt gruppens alder og interesse - derefter leg. I denne gruppe ses legen som det centrale læringsmiljø for børnegruppen. Fundamentet for at børnene lærer sig empati er at de færdes i forskellige relationer. Her er det, det pædagogiske personales rolle at guider og støtter børnene i at danne relationer og begå sig hensigtsmæssigt i sociale sammenhæng samt at sikre alle børn deltagelses muligheder. Personalet guider og støtter børnene ved fx at italesætte barnets handlinger eller ønsker, hjælper med konflikthåndtering, gør det fysiske læringsmiljø interessant fx ved at sætte legetøj frem der bringer børnene sammen.

2, Eksempel på fælles morgensang i Svanen

En gang om ugen afholdes fælles sang i Svanen, her deltager vuggestue- og børnehave børnene samt alt pædagogisk personale. Alle børn sidder i en stor rundkreds så alle kan se hinanden. Som udgangspunkt har den igangsættende voksne en struktur for forløbet. Strukturen er fleksibel så der gives plads til det enkelte barns bidrag i form af fx sangvalg og hvad har man lavet i ferien. Gennem forløbet bliver forskellige børn inddraget i sangene og børnenes bidrag ses som væsentlige for at kunne gennemføre den fælles morgensang.

Her har den voksne mulighed for at fremhæve børn der ellers færdes i periferien af fællesskabet fx ved at inddrage dem som væsentlige aktører i en sang. Dette kan øge barnets deltagelses muligheder i de sociale sammenhæng.

Kommunikation og sprog

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Retningsgivende refleksioner:

Svanens sproglige læringsmiljøer tilbyder børnene en bred vifte af lærings muligheder og aktiviteter der understøtter sprogtiltagelsen, herunder både det verbale og det non verbale sprog. Dette gøres bl.a. ved at det pædagogiske personale er bevidst om deres position i forhold til at være sproglig rolle modeller. Vi mener at børns kommunikation og sprogtiltagelse bedst udvikles i trygge og nære relationer, derfor er den voksne ansvarlig for relationens karakter. I mødet med barnet går den voksne ”foran” og skaber en fælles opmærksomhed præget af indlevelse, nysgerrighed og det barnet er optaget af. Børnene støttes i at sætte ord på følelser, oplevelser osv. I Svanen tilbyder vi også børnene et væld af sproglige aktiviteter, herunder bl.a. historie oplæsning, sang, leg med rim og remser. Endvidere har børnene frit adgang til et væld af bøger (som må lånes med hjem), hvilket introducerer børnene til nye begreber og udtryksformer som fx skriftsproget.

Svanen ser også legen som en centrale del i sprogtiltagelses processen, derfor er det afgørende at alle børn har mulighed for at deltage i fællesskabet. For at sikre denne adgang understøttes barnet i at deltage, fx ved at en voksen rammesætter en leg for senere at trække sig.

Krop, sanser og bevægelse

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Retningsgivende refleksioner:

Svanen tilbyder børnegruppen et bredt og lærerigt læringsmiljø inden for læreplanstemaet: Krop, sanser og bevægelse. Gennem barnets tid i vuggestue og børnehave vil barnet opleve en hverdag der stiller krav, udfordrer og stimulerer barnets krop, sanser og bevægelse gennem både voksen initieret aktiviteter, rutiner og spontan leg. Dette kan fx være: korte ture, og dags ture til mosen, gruppedage i Ramsøhallen, sanglege, leg i husets pudrum, leg på legepladsen, ture i nær miljøet, børnemassage, selvhjulpenhed - herunder bl.a. toiletbesøg, garderoben og frokosten, afslapning, leg med modellervoks, udklædning og meget andet, alt sammen aktiviteter der understøtter barnets fysiske og psykiske trivsel. I Svanen planlægges læringsmiljøet med udgangspunkt i at alle børn har mulighed for at deltage. Det vil sige at det pædagogiske personale afstemmer og justerer aktiviteter alt efter barnets, og gruppens udviklings niveau samt ud fra et børneperspektiv. Hvilket er med til at understøtte børnenes bevægelsesglæde og sikre at børnene får mange gode og sjove kropslige erfaringer både alene og i et samspil med kammeraterne.

1, Eksempel fra en rutine situation i garderobe.

I Garderoben opfordres og opmuntres alle børn, både vuggestue- og børnehavebørn til selvhjulpenhed ud fra deres nærmeste udviklings zone. Børnene er blandet alders vis i garderoben, sådan at de yngste børn har mulighed for at se efter de ældre børn, og de ældste har mulighed for at hjælpe de yngre børn. Det pædagogiske personale er nærværende, anvisende, guidende og opmuntrende over for de børn hvor nye ting skal læres. Læringsmiljøet i garderoben understøtter barnets sanser og mange måder at bruge kroppen på, da det fordrer at barnet både skal være fysisk aktivt, men også være fuldstændig i ro og fokusere opmærksomheden når de fx skal lyne en lynlås eller vuggestuebarnet fx selv skal hente dets hjemmesko.

2, Eksempler på et pædagogisk måltid i Svanen:

Læringsmiljøet under frokosten er præget af selvhjulpenhed ud fra barnets udviklingsniveau. Frokosten i Svanen er en pædagogisk aktivitet, da der her er mange udviklingsmuligheder for det enkelte barn. Barnet skal have erfaring med, og lære at dækkes bord, øses op, tælle, sidde afstemt på en stol/taburet, kravle op og ned af denne, orienterer sig i rummet når der dækkes bord, bruge bestik, mærke og smage på maden. Med dette læringsmiljø understøtter vi at børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Natur, udeliv og science

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Retningsgivende refleksioner:

Svanen er et børnehus hvor udelivet vægtes højt. Børnene kommer ofte på tur rundt i nærmiljøet. Her får børnene mulighed for at opleve naturen på forskellig vis. Vi besøger store grønne arealer med levende hegn, byens legepladser, markerne, fladvandet samt mosen og skovområdet. På Svanens legeplads findes forskellige arter af træer og buske. I foråret forspirer vi forskellige frø der senere plantes ud i vores drivhus og plantekasser. Forberedelserne og arbejdet omkring dette er en naturlig del for børnene at deltage aktivt i. Afgrøderne bliver høstet i sensommeren og disse bruges fx på en bål dag hvor børn og voksne tilbereder maden sammen. Vi har også en større kompost bunke hvor vi samler haveaffald. I Svanen har vi også forskellige dyr, herunder høns som holder til og går frit rundt på legepladsen. Vi har akvariefisk, vandrende pinde og en stor congosnegl som børnene også inddrages aktivt i at passe. Dette læringsmiljø giver børnene et indblik i hvad dyrene spiser, hvordan de lever og hvordan de skal behandles. Det giver også

børnene mulighed for at afprøve og overskride egne grænser fx første gang et barn lader en vandreende pind kravle op ad armen.

Fra tid til anden planlægger vi også turer rundt i nærmiljøet hvor vi samler skrald. Ligeledes har vi i Roskilde kommune affaldssortering. For børnene betyder det at vi hver dag sorterer madaffald for sig, rest affald for sig og papir for sig. Med dette læringsmiljø understøtter vi børnenes bevidsthed om bæredygtighed.

Eksempel på et læringsmiljø i nærmiljøet:

Svanen bruger aktivt nærmiljø. Herunder går vi ofte ture til Gadstrup mose hvor vi tilbringer hele dagen med en børnegruppe. En dag i mosen byder på mange spændende oplevelser i samspil med ens kammerater. Læringsmiljøet giver her rig mulighed for at få konkrete erfaringer med naturen, bevægelse, fantasi og kreativitet. Når børnene fx klatrer højt op i de gamle piletræer, mærker vinden ruske mens de kigger ud over vandet. Her gives fantasien og kreativiteten frit spil og børnene bliver fysisk og psykisk udfordret. Børnene leger fx de er kaptajn ombord på et gammelt skib der sejler af sted på havet. De får overskredet deres grænser ved at kravle højt op og de kan få oplevelsen af mestring. Børnene stimuleres til nysgerrighed ved at vi voksne ”går foran”. Vi viser fx børnene hvad der findes af liv under en gammel træstamme, eller fanger en frø og holder den i hånden. Ved sådan en øvelse bliver børn meget nysgerrige og ofte overvinder de deres frygt og prøver selv at holde frøen. Da vi ofte er i mosen over flere timer er der mulighed for at legene kan udvikle sig, hvilket også gør at barnet får mulighed for at prøve sig selv af i mange forskellige sammenhæng. De naturoplevelser børnene får ved et tilrettelagt læringsmiljø i mosen, giver barnet mulighed for at eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskaben.

Kultur, æstetik og fællesskab

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Retningsgivende refleksioner:

Nå vi i Svanen retter vores opmærksomhed mod at tilrettelægge læringsmiljøer der understøtter læreplanstemaet: kultur, æstetik og fællesskab er vores fokus bl.a. på hvordan, vi som voksne kan igangsætte aktiviteter der giver børnene mange forskellige æstetiske og kulturelle indtryk de kan forarbejde, for senere selv at kunne udtrykke det gennem fx spontan leg. Denne proces med at bearbejde æstetiske og kulturelle indtryk for efterfølgende at udtrykke det gennem fx leg, giver barnet mulighed for at erfare og forankre ny viden og læring. Nogle af de indtryksformer børnene vil blive præsenteret for i Svanen er fx: Besøg på biblioteket, højt læsning, emneuger, fælles morgensang, samling på de respektive stuer, turer i teateret, musik og dans, fødselsdage som afholdes både i Svanen men også i børnenes egne hjem, klipper, maler, tegne og udsmykker stuerne, spontane og igangsatte lege, udklædning, fejring af højtider og meget mere. Vores pædagogiske overvejelser ligger bl.a. på at give børnene indtryk hvor de både får oplevelsen af at være tilskuere og aktivt deltagende. Desuden vægter processerne børnene indgår i, højere end det

færdige produkt. Det vil sige, at den læring og de kompetencer barnet tilegner sig undervejs i den kreative proces er vigtigere for os, end fx en ”perfekt” tegning af en brandbil.

1, Eksempel på et læringsmiljø med musik, dans og fællesskab:

Vuggestuen: Når børnene i vuggestuen fx ser Popsi og Krelle på Ipad`en skaber det pædagogiske personale et kulturelt læringsmiljø hvor alle kan deltage på hvert deres niveau, nogen som aktivt deltagende andre som deltagende observander. Her bliver børnene præsenteret for dans og sang og sjove måder at være sammen på. De indtryk børnene får her bliver bearbejdet og kommer til udtryk gennem børnenes egen dans og sang, altså børnene er medskabere af deres egen kultur. Børnene gør sig vigtige erfaringer og tilegner sig læring de vil kunne trække på og bruge i andre sammenhæng.